

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Βρυξέλλες, 7 Ιουνίου 2011 (20.06)
(OR. en)

11237/11

GENVAL 62
COSCE 10
DROIPEN 59

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Για το Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής: 6 Ιουνίου 2011
Αποδέκτης: κ. Pierre de BOISSIEU, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της
Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2011) 308 τελικό

Θέμα: **ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
- Καταπολέμηση της δωροδοκίας στην ΕΕ**

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο της Επιτροπής - COM(2011) 308 τελικό.

σνημμ.: COM(2011) 308 τελικό

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 6.6.2011
COM(2011) 308 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Καταπολέμηση της δωροδοκίας στην ΕΕ

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	5
2.	Αυστηρότερη επιτήρηση των προσπαθειών κατά της δωροδοκίας.....	7
2.1.	Υφιστάμενοι μηχανισμοί επιτήρησης και αξιολόγησης	7
2.2.	Η έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας	9
3.	Βελτίωση της εφαρμογής των υφιστάμενων μέσων κατά της δωροδοκίας.....	12
3.1.	Απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ σχετικά με την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα.....	12
3.2.	Άλλα διεθνή μέσα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας.....	13
3.3.	Συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των υφιστάμενων διεθνών μέσων για την καταπολέμηση της δωροδοκίας.....	13
4.	Ενίσχυση της επικέντρωσης των πολιτικών της ΕΕ στη δωροδοκία	14
4.1.	Επιβολή του νόμου, καθώς και δικαστική και αστυνομική συνεργασία εντός της ΕΕ14	
4.1.1.	Δικαστική και αστυνομική συνεργασία.....	14
4.1.2.	Χρηματοοικονομικές έρευνες και ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων	15
4.1.3.	Προστασία των πληροφοριοδοτών.....	16
4.1.4.	Κατάρτιση των υπαλλήλων επιβολής του νόμου	16
4.2.	Δημόσιες συμβάσεις	16
4.3.	Πολιτική συνοχής για τη στήριξη της ανάπτυξης διοικητικής ικανότητας	17
4.4.	Λογιστικά πρότυπα και υποχρεωτικός λογιστικός έλεγχος των εταιρειών της ΕΕ....	17
4.5.	Πρόληψη και καταπολέμηση της πολιτικής δωροδοκίας	18
4.6.	Βελτίωση των στατιστικών	19
4.7.	Ακεραιότητα στον τομέα του αθλητισμού.....	19
4.8.	Προστασία των δημόσιων πόρων της ΕΕ έναντι της δωροδοκίας.....	19
5.	Βελτιωμένη συνεκτίμηση της δωροδοκίας στις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ.....	20
5.1.	Υποψήφιος, δυνητικά υποψήφιος και γειτονικές χώρες	20
5.2.	Πολιτικές συνεργασίας και ανάπτυξης.....	21
5.3.	Εμπορική πολιτική.....	22

6. Συμπεράσματα.....22

Καταπολέμηση της δωροδοκίας στην ΕΕ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τέσσερις στους πέντε πολίτες της ΕΕ θεωρούν ότι η δωροδοκία¹ είναι σοβαρό πρόβλημα στο κράτος μέλος τους². Μολονότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεισέφερε σημαντικά στο άνοιγμα και τη μεγαλύτερη διαφάνεια της Ευρώπης, είναι προφανές ότι πολλά υπολείπονται ακόμη να γίνουν. Το γεγονός ότι κάθε χρόνο περίπου **120 δισεκατ. ευρώ**, δηλαδή ποσό ίσο με το 1% του ΑΕΠ³ της ΕΕ, χάνεται λόγω δωροδοκίας, είναι απαράδεκτο. Αυτό δεν είναι βέβαια ένα καινούργιο πρόβλημα για την ΕΕ, και ποτέ δεν θα είμαστε σε θέση να εξαλείψουμε τελείως τη δωροδοκία από τις κοινωνίες μας, αλλά τα στοιχεία αυτά μας δείχνουν ότι ο μέσος όρος της ΕΕ-27 με βάση τον δείκτη διαπιστούμενης δωροδοκίας της Transparency International (Διεθνούς Διαφάνειας) βελτιώθηκε μόνο ελάχιστα τα τελευταία δέκα έτη⁴.

Μολονότι η φύση και η έκταση της δωροδοκίας ποικίλλει, το φαινόμενο αυτό **βλάπτει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και την ΕΕ ως σύνολο**. Η δωροδοκία επιφέρει οικονομικές ζημιές περιορίζοντας τα επίπεδα των επενδύσεων, δυσχεραίνοντας την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και μειώνοντας τα δημόσια οικονομικά. Προκαλεί κοινωνική ζημία, δεδομένου ότι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος δεν διστάζουν να κάνουν χρήση της δωροδοκίας για να διαπράξουν άλλα σοβαρά εγκλήματα, όπως λαθρεμπόριο ναρκωτικών και εμπορία ανθρώπων. Επίσης, αν το φαινόμενο αυτό δεν αντιμετωπιστεί, η δωροδοκία μπορεί να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη στους δημοκρατικούς θεσμούς και να αποδυναμώσει την αξιοπιστία της πολιτικής ηγεσίας.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, **καταβλήθηκαν ορισμένες προσπάθειες σε διεθνές, ενωσιακό και εθνικό επίπεδο** για τη μείωση της δωροδοκίας⁵. Στο επίπεδο ΕΕ, το

¹ Η παρούσα ανακοίνωση χρησιμοποιεί τον ευρύ ορισμό της δωροδοκίας που έχει υιοθετηθεί από το Παγκόσμιο Πρόγραμμα κατά της Δωροδοκίας των Ηνωμένων Εθνών: «κατάχρηση εξουσίας για την επίτευξη ιδιωτικών κερδών», ο οποίος, ως εκ τούτου, καλύπτει τη δωροδοκία τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

² 78%, σύμφωνα με την έρευνα του Ευρωβαρομέτρου σχετικά με τη δωροδοκία για το 2009, η οποία διενεργείται κάθε δύο χρόνια. Σύμφωνα με την έρευνα της Transparency International, 5% των πολιτών της ΕΕ καταβάλλουν κάθε χρόνο κάποιο χρηματικό δώρο, βλ. http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb. Μια μελέτη υποστηρίζει ότι η δωροδοκία μπορεί να αυξήσει κατά 20% έως 25% το συνολικό κόστος των δημόσιων συμβάσεων, βλ. http://www.nispa.org/files/conferences/2008/papers/200804200047500.Medina_exclusion.pdf.

³ Το συνολικό οικονομικό κόστος της δωροδοκίας δεν μπορεί εύκολα να υπολογιστεί. Το αριθμητικό στοιχείο που αναφέρθηκε βασίζεται σε εκτιμήσεις ειδικευμένων ιδρυμάτων και οργάνων, όπως το διεθνές εμπορικό επιμελητήριο, η Transparency International, το παγκόσμιο σύμφωνο των ΗΕ, το παγκόσμιο οικονομικό φόρουμ και το έγγραφο «Clean Business is Good Business» 2009, το οποίο αφήνει να νοηθεί ότι η δωροδοκία ανέρχεται στο 5% του ΑΕΠ σε παγκόσμιο επίπεδο.

⁴ Ο δείκτης αυτός αυξήθηκε από 6,23 το 2000 σε 6,30 το 2010, με μέγιστο βαθμό το 10. Στον δείκτη του 2010, μολονότι εννέα κράτη μέλη κατατάχθηκαν μεταξύ των 20 λιγότερο διεφθαρμένων χωρών στον κόσμο, ο δείκτης κατάταξης οκτώ κρατών μελών είναι κάτω από 5. Οι παγκόσμιοι δείκτες διακυβέρνησης της Παγκόσμιας Τράπεζας επιβεβαίωσαν τα βασικά αποτελέσματα και τις βασικές τάσεις του δείκτη για την ΕΕ, δηλαδή την ύπαρξη σαφών διαφορών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, με εννέα κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά την καταπολέμηση της δωροδοκίας και δέκα κράτη μέλη με τις χειρότερες. Βλ. επίσης <http://info.worldbank.org/governance/wgi/worldmap.asp>

⁵ Η Επιτροπή ζήτησε να καταβληθούν τέτοιου είδους προσπάθειες το 2003, COM(2003) 317 τελικό.

νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αναπτύχθηκε με την έκδοση νομοθεσίας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα⁶ και με την προσχώρηση της ΕΕ στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (UNCAC)⁷. Η συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει ότι η δωροδοκία αποτελεί σοβαρό έγκλημα με διασυνοριακή διάσταση και ότι τα κράτη μέλη, μόνα τους, δεν διαθέτουν τα μέσα για να την αντιμετωπίσουν⁸. Τα μέτρα κατά της δωροδοκίας έχουν, μέχρις έναν ορισμένο βαθμό, ενταχθεί σε σειρά πολιτικών της ΕΕ⁹.

Ωστόσο, η εφαρμογή του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση της δωροδοκίας παραμένει άνιση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και συνολικά μη ικανοποιητική. Η νομοθεσία της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας δεν έχει μεταφερθεί στο δίκαιο όλων των κρατών μελών¹⁰. Ορισμένες χώρες δεν έχουν κυρώσει ακόμη τις σημαντικότερες διεθνείς πράξεις για την καταπολέμηση της δωροδοκίας. Και ακόμη πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι, ακόμη και εκεί όπου έχουν θεσπιστεί θεσμικά όργανα και νομοθεσία για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, η εφαρμογή τους στην πράξη είναι συχνά ανεπαρκής¹¹.

Η κατάσταση αυτή αντανακλά έλλειψη πραγματικής πολιτικής δέσμευσης εκ μέρους των ηγετών και των φορέων λήψης αποφάσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλες τις μορφές της – πολιτική δωροδοκία, δραστηριότητες δωροδοκίας που διαπράττονται από ομάδες οργανωμένου εγκλήματος ή σε συνεργασία μαζί τους, δωροδοκία σε ιδιωτικό επίπεδο και η καλούμενη «δωροδοκία ήσσονος σημασίας». Επομένως, είναι προφανής η ανάγκη να ενθαρρυνθεί η πολιτική βούληση για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, και να βελτιωθεί η συνοχή των πολιτικών που χαράσσονται και των μέτρων που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη.

Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή θα θεσπίσει έναν νέο μηχανισμό, την *έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας*, με σκοπό την επιτήρηση και την αξιολόγηση των προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτόν, και κατά συνέπεια, την ενθάρρυνση μεγαλύτερης πολιτικής δέσμευσης. Με την υποστήριξη ομάδας εμπειρογνομόνων και δικτύου ερευνητών, καθώς και του απαιτούμενου προϋπολογισμού της ΕΕ, η Επιτροπή θα αναλάβει τη διαχείριση της έκθεσης η οποία θα δημοσιεύεται ανά διετία, από το 2013. Η έκθεση θα αντανακλά, κατά τρόπο αμερόληπτο, τα αποτελέσματα, τα ευάλωτα σημεία και τις δεσμεύσεις όλων των κρατών μελών. Θα επισημαίνει τις τάσεις και τις αδυναμίες που θα χρειαστεί να αντιμετωπιστούν, και θα ενθαρρύνει την άντληση διδαγμάτων από ομολόγους και τις ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών. Παράλληλα με τον

⁶ Απόφαση-πλαίσιο αριθ. 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54).

⁷ Απόφαση 2008/801/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 287 της 29.10.2008, σ. 1).

⁸ Το άρθρο 83 παράγραφος 1 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρει τη δωροδοκία μεταξύ των εγκλημάτων για τα οποία μπορούν να καταρτιστούν οδηγίες για τους ελάχιστους κανόνες ορισμού των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων, δεδομένου ότι οι επιπτώσεις του φαινομένου αυτού επηρεάζουν συχνά όχι μόνο τα εσωτερικά αλλά και τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Τα χρηματικά δώρα σε διασυνοριακό επίπεδο, αλλά και άλλες μορφές δωροδοκίας, όπως η δωροδοκία στους κόλπους του δικαστικού σώματος, μπορεί να επηρεάσει τον ανταγωνισμό και τις ροές επενδύσεων.

⁹ Βλ. τμήματα 4 και 5.

¹⁰ Η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να ασκήσει αγωγή κατά κρατών μελών που δεν έχουν μεταφέρει στο εσωτερικό τους δίκαιο τα μέτρα που έχουν εγκριθεί βάσει του τρίτου πυλώνα της συνθήκης, πριν από την έναρξη ισχύος της ΣΛΕΕ. Η άσκηση τέτοιας αγωγής θα είναι δυνατή από την 1η Δεκεμβρίου 2014, σύμφωνα με το άρθρο 10 του πρωτοκόλλου αριθ. 36 περί μεταβατικών διατάξεων της συνθήκης της Λισαβόνας.

¹¹ Βλ. τμήμα 3.

μηχανισμό αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να **συμμετέχει στην ομάδα κρατών κατά της δωροδοκίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO)**¹².

Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να **επικεντρωθεί περισσότερο στη διαφθορά σε όλες τις σχετικές πολιτικές της** – τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα προτείνει τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ σχετικά με τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν προϊόντα εγκλήματος το 2011, στρατηγική για τη βελτίωση της ποιότητας των ποινικών ερευνών στον χρηματοπιστωτικό τομέα στα κράτη μέλη το 2012, και, το 2011, θα εκδώσει σχέδιο δράσης για τη βελτίωση των στατιστικών στοιχείων που αφορούν εγκληματικές δραστηριότητες. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί επίσης με οργανισμούς της ΕΕ, όπως η Ευρωπόλ, η Eurojust και η CEPOL, καθώς και η OLAF για να ενισχύσει τη δικαστική και αστυνομική συνεργασία και να βελτιώσει την κατάρτιση των οργάνων επιβολής του νόμου. Θα συνεχίσει την επεξεργασία επικαιροποιημένων κανόνων της ΕΕ στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και των λογιστικών προτύπων, καθώς και στον τομέα των υποχρεωτικών λογιστικών ελέγχων των επιχειρήσεων της ΕΕ. Επίσης, η Επιτροπή θα θεσπίσει, το 2011, στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης που πλήττει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ. Παράλληλα, η Επιτροπή θα δώσει μεγαλύτερη προσοχή στα θέματα καταπολέμησης της δωροδοκίας στο πλαίσιο της διαδικασίας διεύρυνσης της ΕΕ και, μαζί με την Ύπατη Εκπρόσωπο, στο πλαίσιο της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ, ενώ θα εφαρμόζει συχνότερα την αρχή της από όρους εξάρτησης όσον αφορά τις πολιτικές συνεργασίας και ανάπτυξης. Τέλος, θα πρέπει να αναπτυχθούν περισσότερο οι πρωτοβουλίες στον επιχειρησιακό τομέα, καθώς και ο διάλογος μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο επίπεδο της ΕΕ για την πρόληψη της δωροδοκίας.

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τους στόχους της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και την εφαρμογή της στην πράξη, και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίον η ΕΕ θα πρέπει να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στη δωροδοκία στις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της. Η ανακοίνωση θα συμπληρωθεί με στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης. Η ανακοίνωση επικεντρώνεται στην εφαρμογή πολιτικών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας από τα κράτη μέλη, ενώ η στρατηγική θα καλύψει κυρίως μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, υπό την ευθύνη της Επιτροπής.

2. ΑΥΣΤΗΡΟΤΕΡΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ

2.1. Υφιστάμενοι μηχανισμοί επιτήρησης και αξιολόγησης

Μέχρι σήμερα, δεν υπάρχει κανένας μηχανισμός που να επιτρέπει, με συνεκτικό και εγκάρσιο τρόπο, τον έλεγχο της ύπαρξης πολιτικών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους στο επίπεδο της ΕΕ και των κρατών μελών¹³. Σε

¹² Βλ. τμήμα 2.2 και την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για τις λεπτομέρειες συμμετοχής της ΕΕ στη GRECO, COM(2011) 307.

¹³ Ειδικός μηχανισμός επιτήρησης που εφαρμόζεται σε δύο κράτη μέλη. Ο μηχανισμός συνεργασίας και επαλήθευσης (CVM) για τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, υφίσταται από το 2006 [(αποφάσεις 2006/928/EK και 2006/929/EK της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 354 της 14.12.2006, σ.σ. 56, 58)]. Ο μηχανισμός συνεργασίας και επαλήθευσης (CVM) εμφανίστηκε ως λύση ad-hoc για τις σημαντικές ελλείψεις που διαπιστώθηκαν την παραμονή της προσχώρησης των χωρών αυτών στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή διενεργεί ελέγχους σε σχέση με ορισμένα προκαθορισμένα κριτήρια αναφοράς/στόχους στον τομέα της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της δωροδοκίας και, στην περίπτωση της Βουλγαρίας, στον τομέα της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος.

διεθνές επίπεδο, οι κυριότεροι υφιστάμενοι μηχανισμοί επιτήρησης και αξιολόγησης είναι η ομάδα κρατών κατά της δωροδοκίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO), η ομάδα εργασίας του ΟΟΣΑ κατά της δωροδοκίας, και ο μηχανισμός επανεξέτασης της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (UNCAC). Οι μηχανισμοί αυτοί ενθαρρύνουν τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη να εφαρμόσουν και να ενισχύσουν τα πρότυπα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας. Ωστόσο, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε κράτους μέρους περιορίζουν την ικανότητά του να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα που συνδέονται με τη δωροδοκία στο επίπεδο της ΕΕ.

Το πιο πλήρες από τα υφιστάμενα μέσα για την ΕΕ είναι η **GRECO**, λόγω του ότι συμμετέχουν σ'αυτή σχεδόν όλα τα κράτη μέλη. Μέσω της GRECO, το Συμβούλιο της Ευρώπης συμβάλλει στην εξασφάλιση ελάχιστων προτύπων στο πλαίσιο του πανευρωπαϊκού νομικού χώρου. Ωστόσο, λόγω της περιορισμένης προβολής της διακυβερνητικής διαδικασίας αξιολόγησης της GRECO και του μηχανισμού επιτήρησης, μέχρι τώρα η GRECO δεν κατάφερε να εμπνεύσει την απαιτούμενη πολιτική βούληση, ώστε τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τη διαφθορά. Επίσης, η GRECO επιτηρεί την τήρηση μιας σειράς προτύπων κατά της δωροδοκίας που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο της Ευρώπης¹⁴ και επομένως επικεντρώνεται λιγότερο σε ορισμένους ειδικούς τομείς της νομοθεσίας της ΕΕ, όπως οι δημόσιες συμβάσεις. Επιπλέον, το σύστημα της GRECO δεν επιτρέπει την εκπόνηση συγκριτικών αναλύσεων και, έτσι ούτε επιτρέπει τον προσδιορισμό των τάσεων δωροδοκίας στο πλαίσιο της ΕΕ ούτε ενθαρρύνει ενεργητικά την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την άντληση διδαγμάτων από ομολόγους.

Η σύμβαση του **ΟΟΣΑ** για την καταπολέμηση της δωροδοκίας των αλλοδαπών δημόσιων υπαλλήλων στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές (**σύμβαση κατά της δωροδοκίας**)¹⁵ επικεντρώνεται σ'αυτό το συγκεκριμένο θέμα και δεν μπορεί να επεκταθεί σε άλλους σημαντικούς τομείς για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στο πλαίσιο της ΕΕ. Η έβδομη ετήσια έκθεση προόδου που καταρτίστηκε από την Transparency International¹⁶ κατέδειξε ότι η εφαρμογή της σύμβασης κατά της δωροδοκίας υπήρξε άنيση: η σύμβαση αυτή εφαρμόστηκε ενεργά μόνο σε τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ και ελάχιστα ή καθόλου σε άλλα 12 κράτη μέλη. Παρά το διεξοδικό σύστημα αξιολόγησης με τη μορφή της ομάδας εργασίας του ΟΟΣΑ κατά της δωροδοκίας, η πολιτική δέσμευση για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση δωροδοκίας παραμένει ανεπαρκής.

Η **σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (UNCAC)** τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2005, και η ΕΕ προσχώρησε σ'αυτήν τον Σεπτέμβριο του 2008¹⁷. Η διάσκεψη των κρατών μερών στην UNCAC προσυπέγραψε τον μηχανισμό για την επανεξέταση της εφαρμογής της UNCAC τον Νοέμβριο του 2009. Η ΕΕ στηρίζει τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στον μηχανισμό αυτό, καθώς και τη διαφάνεια των πορισμάτων των αξιολογήσεών του. Ωστόσο, ορισμένα χαρακτηριστικά του μηχανισμού επανεξέτασης της UNCAC μπορεί να περιορίσουν την ικανότητά του να αντιμετωπίσει διάφορα προβλήματα που συνδέονται με τη δωροδοκία στο επίπεδο της ΕΕ: κατ'αρχάς ο μηχανισμός αυτός είναι

¹⁴ Σύμβαση ποινικού δικαίου κατά της δωροδοκίας (STE 173, η οποία εγκρίθηκε στις 27 Ιανουαρίου 1999) και το πρόσθετο πρωτόκολλό της (ETS 191, το οποίο εγκρίθηκε στις 15 Μαΐου 2003). Σύμβαση αστικού δικαίου κατά της δωροδοκίας (STE 174, η οποία εγκρίθηκε στις 4 Νοεμβρίου 1999) και οι είκοσι κατευθυντήριες αρχές κατά της δωροδοκίας (ψήφισμα της επιτροπής υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (97) 24).

¹⁵ http://www.oecd.org/document/12/0,3343,en_2649_34859_35692940_1_1_1_1,00.html.

¹⁶ http://www.transparency.org/global_priorities/international_conventions

¹⁷ Απόφαση 2008/801/EK του Συμβουλίου (ΕΕ L 287 της 25.9.2008, σ. 1).

διακυβερνητικό μέσο: το σύστημα εγκάρσιας επανεξέτασης ενδέχεται να παραλείπει ορισμένους τομείς ιδιαίτερης πολιτικής σημασίας για την ΕΕ· μεταξύ των συμβαλλομένων μερών υπάρχουν κράτη που εφαρμόζουν ενδεχομένως λιγότερο αυστηρά πρότυπα κατά της δωροδοκίας από ό,τι η ΕΕ· οι κύκλοι περιοδικής επανεξέτασης θα είναι σχετικά μεγάλης διάρκειας, και μόνο περιορισμένη συνέχεια μπορεί να δοθεί όσον αφορά τις συστάσεις προς τα κράτη μέρη τα οποία δεν τις εφαρμόζουν.

2.2. Η έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας

Λόγω των περιορισμών που χαρακτηρίζουν τους ισχύοντες διεθνείς μηχανισμούς επιτήρησης και αξιολόγησης που προαναφέρθηκαν, **θα πρέπει να θεσπιστεί ένας ειδικός μηχανισμός επιτήρησης και αξιολόγησης της ΕΕ, η έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας**, με σκοπό την ενίσχυση της πολιτικής βούλησης των κρατών μελών και της ενθάρρυνσης της εφαρμογής των υφιστάμενων νομικών και θεσμικών εργαλείων. Ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να **συνδυαστεί με τη συμμετοχή της ΕΕ στη GRECO**¹⁸. Η έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας θα **εκδίδεται από την Επιτροπή κάθε δύο χρόνια**, από το 2013.

Η θέσπιση της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας είναι η απάντηση της Επιτροπής στο αίτημα που διατύπωσαν όλα τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του προγράμματος της Στοκχόλμης¹⁹, για την «ανάπτυξη δεικτών, με βάση υφιστάμενα συστήματα και κοινά κριτήρια, για τη μέτρηση των προσπαθειών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας που καταβάλλονται στο πλαίσιο της Ένωσης», καθώς και στο αίτημα του Κοινοβουλίου για την επιτήρηση των προσπαθειών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας που καταβάλλονται στα κράτη μέλη, σε συστηματική βάση²⁰.

Η εκπόνηση της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας βασίζεται στην αρχή ότι, μολονότι δεν υπάρχει μια ενιαία λύση για την αποτελεσματική καταπολέμηση της δωροδοκίας, το φαινόμενο αυτό επηρεάζει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Χάρη στην περιοδική αξιολόγηση και δημοσίευση εμπειριστατωμένων και αντικειμενικών εκθέσεων, η έκθεση αυτή θα αποτελέσει **συμπληρωματική ώθηση για τα κράτη μέλη όσον αφορά την αποτελεσματική καταπολέμηση της δωροδοκίας**, κυρίως με τη θέσπιση και την εφαρμογή διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων για την καταπολέμησή της. Ο μηχανισμός αυτός, που εφαρμόζεται εξίσου σε όλα τα κράτη μέλη, θα επιτρέψει να κατανοηθεί σαφέστερα η πραγματικότητα και η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών που καταβάλλονται κατά της δωροδοκίας στην ΕΕ, θα βοηθήσει να εντοπιστούν οι συγκεκριμένες αιτίες δωροδοκίας και έτσι θα θέσει τις **βάσεις για την καλή προετοιμασία των μελλοντικών δράσεων πολιτικής της ΕΕ**. Επιπλέον, θα λειτουργεί ως «σύστημα προειδοποίησης», ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος βαθιά ριζωμένα προβλήματα να ξεσπάσουν σε κρίση.

Όσον αφορά την κατάρτιση της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, η Επιτροπή θα συνεργάζεται με τους ισχύοντες μηχανισμούς επιτήρησης και αξιολόγησης, ώστε να αποφευχθεί ο διοικητικός φόρτος για τα κράτη μέλη και οι άσκοπες διπλές

¹⁸ Βλ. έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για τις λεπτομέρειες συμμετοχής της ΕΕ στην GRECO, COM(2011) 307.

¹⁹ Έγγραφο 17024/09 του Συμβουλίου, το οποίο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 10-11 Δεκεμβρίου 2009. (ΕΕ C 115, σ. 1). Βλ. επίσης το ψήφισμα του Συμβουλίου 6902/05, που εγκρίθηκε στις 14.4.2005, στο οποίο ζητήθηκε από την Επιτροπή να λάβει επίσης υπόψη την ανάπτυξη μηχανισμού για την αμοιβαία αξιολόγηση και επιτήρηση.

²⁰ Γραπτή δήλωση αριθ. 2/2010 σχετικά με τις προσπάθειες που καταβάλλει η Ένωση για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, όπως εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 18 Μαΐου 2010.

προσπάθειες. Η Επιτροπή θα βασιστεί στα ελάχιστα πρότυπα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας που έχουν ήδη θεσπιστεί από ισχύοντα διεθνή μέσα, όπως η σύμβαση ποινικού δικαίου κατά της δωροδοκίας²¹ και η σύμβαση αστικού δικαίου κατά της δωροδοκίας²² και οι είκοσι κατευθυντήριες αρχές για την καταπολέμηση της δωροδοκίας²³ του Συμβουλίου της Ευρώπης, η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς (UNCAC)²⁴ και η σύμβαση του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας²⁵.

Δεδομένου ότι σχεδόν όλες οι μορφές δωροδοκίας μπορεί να έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, η έκθεση δεν θα περιοριστεί σε εξαντλητικό κατάλογο των τομέων προτεραιότητας. Ωστόσο, κάθε έκθεση της ΕΕ κατά της δωροδοκίας θα επικεντρώνεται σε διάφορα **οριζόντια θέματα ιδιαίτερης σημασίας για την ΕΕ**, καθώς και σε επιλεγμένα ειδικά θέματα σε κάθε κράτος μέλος. Τα θέματα αυτά θα αξιολογούνται με βάση σειρά **δεικτών**, ορισμένοι εκ των οποίων βασίζονται στα ήδη ισχύοντα πρότυπα στους διάφορους τομείς, ενώ ορισμένοι άλλοι έχουν δημιουργηθεί πρόσφατα κατά την επεξεργασία της έκθεσης. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ακόμη πρότυπα σε σχέση με ήδη ισχύον μέσο ή σε περίπτωση που στο επίπεδο της ΕΕ απαιτούνται υψηλότερα πρότυπα, θα αναπτυχθούν νέοι δείκτες. Για την επιλογή των υφιστάμενων δεικτών και την επεξεργασία νέων δεικτών, η Επιτροπή θα συμβουλευεται τις αρμόδιες για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αρχές των κρατών μελών. Οι δείκτες μπορεί να αφορούν: τις αντιλήψεις περί δωροδοκίας, τη συμπεριφορά των ερωτώμενων για τις δραστηριότητες δωροδοκίας και τις στατιστικές ποινικής δικαιοσύνης, καθώς και την κατάσχεση και τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος που έχουν σχέση με δωροδοκία. Η έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας θα περιλαμβάνει επίσης ποσοτική αξιολόγηση αυτών των δεικτών και ποιοτική ανάλυση των τάσεων και των αποτελεσμάτων στον τομέα της δωροδοκίας.

Η έκθεση για την καταπολέμηση της δωροδοκίας θα περιλαμβάνει:

- **ένα θεματικό τμήμα**, που θα υπογραμμίζει συγκεκριμένες πλευρές της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην ΕΕ με βάση τις έρευνες και τις μελέτες θεματικών υποθέσεων, παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών και συστάσεις,
- **αναλύσεις ανά χώρα**, στις οποίες περιλαμβάνεται η διατύπωση ειδικών συστάσεων για κάθε κράτος μέλος, με βάση τα αποτελέσματα των υφιστάμενων μηχανισμών επιτήρησης και την επανεξέταση των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων από σχετικές πηγές. Το τμήμα αυτό μπορεί να συνοδεύεται από συστάσεις για την εφαρμογή ενδεδειγμένων δράσεων στο επίπεδο της ΕΕ,
- **τις τάσεις στο επίπεδο της ΕΕ**, καθώς και τα αποτελέσματα της έρευνας του Ευρωβαρόμετρου για τη δωροδοκία που διενεργείται κάθε δύο χρόνια, η οποία μετρά την αντίληψη που έχουν οι πολίτες της ΕΕ για τη δωροδοκία σε διάφορους τομείς, καθώς και άλλες σχετικές πηγές πληροφοριών σχετικά με τις περιπτώσεις δωροδοκίας στο επίπεδο της ΕΕ.

Για τη σύνταξη της έκθεσης, η Επιτροπή θα στηριχθεί σε διάφορες πηγές πληροφοριών, όπως στους ισχύοντες μηχανισμούς επιτήρησης (GRECO, OECD, UNCAC), σε ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, στα πορίσματα ερευνών, στις υπηρεσίες της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), στα κράτη μέλη, στους

²¹ SET 173 της 27.1.1999.

²² SET 174 της 4.11.1999.

²³ Ψήφισμα της επιτροπής υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (97) 24.

²⁴ Ψήφισμα 58/4 της γενικής συνέλευσης του ΟΗΕ, της 31ης Οκτωβρίου 2003.

²⁵ Εγκρίθηκε από τη διάσκεψη διαπραγμάτευσης στις 21 Νοεμβρίου 1997.

οργανισμούς της ΕΕ, όπως η Ευρωπόλ και η Eurojust, στο ευρωπαϊκό δίκτυο κατά της δωροδοκίας, στις έρευνες του Ευρωβαρομέτρου, και στην κοινωνία των πολιτών²⁶.

Την έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας θα διαχειρίζεται η Επιτροπή, επικουρούμενη από:

- **ομάδα εμπειρογνομόνων** η οποία θα τη συμβουλεύει σχετικά με: 1) την κατάρτιση δεικτών, 2) την αξιολόγηση της δράσης των κρατών μελών, 3) τον προσδιορισμό των βέλτιστων πρακτικών, 4) τον προσδιορισμό των τάσεων στην ΕΕ, 5) τη διατύπωση συστάσεων, και 6) ενδεχομένως, την πρόταση νέων μέτρων της ΕΕ. Η ομάδα αυτή θα συσταθεί από την Επιτροπή, με ανοικτή διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων. Οι επιλεγμένοι εμπειρογνώμονες μπορεί να προέρχονται από διάφορους ορίζοντες (υπηρεσίες καταστολής, πρόληψη της δωροδοκίας, κοινωνία των πολιτών, έρευνα, κ.λπ.) και πρέπει να διαθέτουν αναμφισβήτητη πείρα σε θέματα καταπολέμησης της δωροδοκίας, υψηλά εχέγγυα ακεραιότητας και να είναι αποφασισμένοι να δράσουν σύμφωνα με την προσωπική τους επαγγελματική ικανότητα,
- **δίκτυο τοπικών ερευνητών**, το οποίο θα δημιουργηθεί από την Επιτροπή και θα αποτελείται από αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και του ακαδημαϊκού χώρου, οι οποίοι θα συγκεντρώνουν σε κάθε κράτος μέλος τις απαιτούμενες πληροφορίες για την τροφοδότηση και τη συμπλήρωση των εργασιών της ομάδας εμπειρογνομόνων.

Σε άμεση σχέση με την έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, μπορεί να εξεταστεί η ανάπτυξη **προγράμματος ανταλλαγής εμπειριών** για να βοηθήσει τα κράτη μέλη, τις τοπικές ΜΚΟ και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς να επιστημάνουν τις ελλείψεις των πολιτικών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και τις βέλτιστες πρακτικές, να βελτιώσει την ευαισθητοποίηση στο φαινόμενο αυτό ή να προσφέρει δυνατότητες κατάρτισης.

Όλες οι δαπάνες που συνδέονται με την έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας βαρύνουν την Επιτροπή, καθώς και οι δαπάνες της ομάδας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, του δικτύου ερευνητών και, ενδεχομένως, του προγράμματος ανταλλαγής εμπειριών.

Η συμμετοχή της ΕΕ στη GRECO, μολονότι δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες της ΕΕ για υποβολή περιοδικών εκθέσεων σχετικά με τις προσπάθειες που καταβάλλονται κατά της δωροδοκίας στο πλαίσιο της ΕΕ, θα αναπτύξει συνεργίες μεταξύ των δύο αυτών μηχανισμών²⁷. Η GRECO θα μπορούσε να συμβάλει στον μηχανισμό επιτήρησης της ΕΕ με τη μορφή συγκριτικών αναλύσεων των υφιστάμενων εκθέσεων της για την αξιολόγηση και την τήρηση των δεσμεύσεων των κρατών μελών της ΕΕ, και με την υπογράμμιση των βασικών συστάσεων για συμπληρωματική παρακολούθηση.

Με βάση τα παραπάνω, η Επιτροπή θεσπίζει μηχανισμό υποβολής εκθέσεων της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας με σκοπό την περιοδική αξιολόγηση των προσπαθειών που καταβάλλουν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό, και θα ζητήσει εξουσιοδότηση από το Συμβούλιο να διαπραγματευτεί τη συμμετοχή της ΕΕ στη GRECO μαζί με το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η Επιτροπή θα εξετάσει μεσοπρόθεσμα ή

²⁶ Θα ληφθούν υπόψη οι αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν στον τομέα αυτόν από την κοινωνία των πολιτών. Αυτό μπορεί να αφορά, για παράδειγμα, την υπό διεξαγωγή μελέτη της Transparency International σχετικά με τα εθνικά συστήματα ακεραιότητας στην ΕΕ.

²⁷ Βλ. την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για τις λεπτομέρειες συμμετοχής της ΕΕ στη GRECO, COM(2011) 307.

μακροπρόθεσμα, με βάση τα πορίσματα της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, την ανάγκη για συμπληρωματικές πολιτικές πρωτοβουλίες της ΕΕ, καθώς και την προσέγγιση των διατάξεων του ποινικού δικαίου στον τομέα της δωροδοκίας.

3. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ

Ορισμένα νομικά μέσα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας έχουν ήδη θεσπιστεί στην ΕΕ, σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο. Πρόκειται συγκεκριμένα για τη σύμβαση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στην οποία συμμετέχουν υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή υπάλληλοι των κρατών μελών της ΕΕ, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή στις 28 Σεπτεμβρίου 2005²⁸. Ωστόσο, με εξαίρεση τη σύμβαση αυτή, τα υφιστάμενα μέσα δεν έχουν ακόμη κυρωθεί και μεταφερθεί στη νομοθεσία όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της δωροδοκίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει, τουλάχιστον, να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα για να ολοκληρωθεί η διαδικασία κύρωσης και μεταφοράς.

3.1. Απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ σχετικά με την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα

Η απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα²⁹, που εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2003, έχει σκοπό να ποινικοποιήσει τόσο την ενεργητική και όσο και την παθητική δωροδοκία, θεσπίζοντας πιο λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την ευθύνη των νομικών προσώπων και αποτρεπτικές κυρώσεις. Η πρώτη έκθεση εφαρμογής³⁰, η οποία δημοσιεύτηκε το 2007, έδειξε ότι πολλά κράτη μέλη είχαν πράξει ελάχιστα για την εφαρμογή της. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις στην ποινικοποίηση όλων των στοιχείων ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, καθώς και στις διατάξεις σχετικά με την ευθύνη των φυσικών προσώπων. Η δεύτερη έκθεση εφαρμογής που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση αποκαλύπτει ότι αρκετά κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο τις πιο λεπτομερείς διατάξεις για τη ποινικοποίηση όλων των στοιχείων που στοιχειοθετούν ενεργητική και παθητική δωροδοκία³¹. Επιπλέον, η ευθύνη των νομικών προσώπων εξακολουθεί να ρυθμίζεται με άνισο τρόπο σε εθνικό επίπεδο.

Η Επιτροπή ζητεί από τα κράτη μέλη να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο πλήρως και αμελλητί, όλες τις διατάξεις της απόφασης-πλαισίου 2003/568/ΔΕΥ και να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή της. Ανάλογα με την κατάσταση προόδου της μεταφοράς, η Επιτροπή θα εξετάσει την υποβολή πρότασης οδηγίας για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη θέσπισαν αυστηρότερους κανόνες για την πρόληψη της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα και αύξησαν την ευθύνη των εταιρειών για αδικήματα δωροδοκίας. **Η Επιτροπή προτίθεται να στηρίξει τον διάλογο μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και την ανταλλαγή άριστων πρακτικών στον τομέα αυτόν.** Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις ενθαρρύνονται να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν σαφείς κοινούς πρότυπους κανόνες στον

²⁸ ΕΕ C 195 της 25.06.1997, σ. 2-11

²⁹ ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54.

³⁰ COM (2007) 328 τελικό.

³¹ COM (2011) 309 τελικό. Η έκθεση επισήμανε ότι μόνο 9 κράτη μέλη (δηλαδή το Βέλγιο, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Φινλανδία και το ΗΒ) έχουν μεταφέρει σωστά όλα τα στοιχεία που στοιχειοθετούν την αξιόποινη πράξη που προβλέπεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαισίου.

τομέα της λογιστικής, του εσωτερικού λογιστικού ελέγχου, των κωδίκων δεοντολογίας και της προστασίας των πληροφοριοδοτών.

3.2. Άλλα διεθνή μέσα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας

Αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν κυρώσει όλα ή τα περισσότερα από τα ισχύοντα διεθνή μέσα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας. Ωστόσο, τρία κράτη μέλη της ΕΕ³² δεν έχουν κυρώσει τη **σύμβαση ποινικού δικαίου κατά της δωροδοκίας**³³, δώδεκα κράτη μέλη δεν έχουν κυρώσει το πρόσθετο πρωτόκολλό της³⁴, και επτά κράτη μέλη δεν έχουν κυρώσει³⁵ τη **σύμβαση αστικού δικαίου κατά της δωροδοκίας**³⁶ του Συμβουλίου της Ευρώπης. Τρία κράτη μέλη δεν έχουν κυρώσει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς UNCAC³⁷. Τέλος, πέντε κράτη μέλη της ΕΕ³⁸ δεν έχουν κυρώσει ακόμη τη **σύμβαση του ΟΟΣΑ κατά της δωροδοκίας**.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη που δεν έχουν κυρώσει τα μέσα αυτά, να το πράξουν αμελλητί, λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, την αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της Ένωσης, και να προβούν στην πλήρη εφαρμογή τους. Η Επιτροπή ζητεί από τα κράτη μέλη να την ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν για την κύρωση αυτών των μέσων, καθώς και τους λόγους ενδεχόμενης μη κύρωσης. Στο πλαίσιο αυτό, **η κύρωση και η πραγματική εφαρμογή της σύμβασης του ΟΟΣΑ κατά της δωροδοκίας από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι πολύ σημαντικά θέματα**. Η Επιτροπή θα αναλύσει τις ενδεχόμενες δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ κατά τη διαδικασία κύρωσης, καθώς και τις ελλείψεις κατά την εφαρμογή και την επιβολή της.

3.3. Συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των υφιστάμενων διεθνών μέσων για την καταπολέμηση της δωροδοκίας

Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης ζητεί να βελτιωθεί ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο των εργασιών των UNCAC, GRECO και ΟΟΣΑ. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα παρέμβει ιδιαίτερα στους ακόλουθους τομείς.

Όσον αφορά την UNCAC, η σύμβαση προβλέπει την νομική υποχρέωση διεξαγωγής αυτό-αξιολογήσεων. Στην περίπτωση της ΕΕ, η διαδικασία αυτή είναι πολύπλοκη διότι απαιτεί συνεργασία μεταξύ όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, καθώς και με τα κράτη μέλη για θέματα που εμπίπτουν στο πλαίσιο επιμερισμένης αρμοδιότητας. Η Επιτροπή, ωστόσο, έχει ήδη ξεκινήσει τη διαδικασία³⁹ και εξετάζει τον αντίκτυπο των αλλαγών που έχει επιφέρει η συνθήκη της Λισαβόνας στο πεδίο των υποχρεώσεων της ΕΕ στο πλαίσιο της UNCAC. Μόλις ολοκληρωθεί η ανάλυση αυτή, θα προσδιοριστούν οι λεπτομέρειες για τη συμμετοχή στον μηχανισμό επανεξέτασης, καθώς και για τον διορισμό εμπειρογνομόνων.

³² Αυστρία, Γερμανία, Ιταλία.

³³ SET 173 της 27.1.1999.

³⁴ Αυστρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Φινλανδία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία και Ισπανία.

³⁵ Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ηνωμένο Βασίλειο.

³⁶ SET 174 της 4.11.1999.

³⁷ Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Ιρλανδία.

³⁸ Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ρουμανία. Αυτά τα κράτη μέλη δεν είναι μέλη του ΟΟΣΑ. Η Βουλγαρία είναι το μόνο κράτος μέλος που ενέκρινε τη σύμβαση αυτή μολονότι δεν είναι μέλος του ΟΟΣΑ.

³⁹ Η OLAF έχει ξεκινήσει συστηματική ανάλυση των υποθέσεων δωροδοκίας με σκοπό να εντοπίσει τις απειλές στις οποίες εκτίθεται ο προϋπολογισμός της ΕΕ και τα τρωτά του σημεία.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεργασία με τον **ΟΟΣΑ**, ενδεχομένως μέσω της υπογραφής μνημονίου συναντίληψης. Τα πορίσματα της ομάδας εργασίας του ΟΟΣΑ σχετικά με τα χρηματικά δώρα θα χρησιμοποιηθούν κατά τη σύνταξη της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας.

Η Επιτροπή έχει αναλύσει τις πιθανές λεπτομέρειες για τη **συμμετοχή της ΕΕ στη GRECO** και, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της ΕΕ, θα κινήσει τις απαιτούμενες διαδικασίες για τον σκοπό αυτόν⁴⁰. **Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν την υποψηφιότητα της ΕΕ στη GRECO, στο πλαίσιο της επιτροπής υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης.**

Η Επιτροπή θα στηρίζει επίσης τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της δωροδοκίας που καταβάλλονται στο πλαίσιο της ομάδας των 20 και θα συμβάλει στην εφαρμογή του σχεδίου για την καταπολέμηση της δωροδοκίας της ομάδας των 20 που εγκρίθηκε στη σύνοδο κορυφής της Σεούλ τον Νοέμβριο του 2010⁴¹.

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ

Εκτός από την ενίσχυση της επιτήρησης και εφαρμογής των υφιστάμενων νομικών μέσων, η καταπολέμηση της δωροδοκίας θα πρέπει, στο πλαίσιο **σφαιρικής προσέγγισης**, να αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος όλων των σχετικών πολιτικών της ΕΕ – εσωτερικών και εξωτερικών. Η δωροδοκία πρέπει να γίνει αντικείμενο μεγαλύτερης προσοχής, ιδιαίτερα στους ακόλουθους τομείς πολιτικής.

4.1. Επιβολή του νόμου, καθώς και δικαστική και αστυνομική συνεργασία εντός της ΕΕ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να εξασφαλίσουν, **σχετικά με τις υποθέσεις δωροδοκίας, αποτελεσματική διαπίστωση και δίωξη, συστηματική επιβολή αποτρεπτικών κυρώσεων και ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο εγκληματικών δραστηριοτήτων.** Στο πλαίσιο αυτό, η δικαστική και αστυνομική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, οι χρηματοοικονομικές έρευνες, η κατάρτιση του προσωπικού επιβολής του νόμου και η προστασία των πληροφοριοδοτών είναι θέματα ιδιαίτερης σημασίας.

4.1.1. Δικαστική και αστυνομική συνεργασία

Στο πλαίσιο της στρατηγικής 2010-2014, η **Ευρωπόλ** ανέλαβε τη δέσμευση να στηρίζει περισσότερο τις ενέργειες επιβολής του νόμου και να λειτουργεί ως κεντρική πλατφόρμα πληροφοριών σχετικά με την εγκληματικότητα στην ΕΕ και ως κέντρο εμπειρογνομosύνης της ΕΕ όσον αφορά την επιβολή του νόμου. Η Επιτροπή ζητεί από την **Ευρωπόλ να εντείνει τις προσπάθειες που καταβάλλει για την καταπολέμηση της δωροδοκίας** η οποία διευκολύνει τις δραστηριότητες οργανωμένου εγκλήματος. Στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να προστεθεί η τακτική αξιολόγηση απειλών.

⁴⁰ Βλ. την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για τις λεπτομέρειες συμμετοχής της ΕΕ στη GRECO, COM(2011) 307.

⁴¹ Παράρτημα III της δήλωσης των αρχηγών της ομάδας των 20 στη σύνοδο της Σεούλ, στις 11-12 Νοεμβρίου 2010.

Από το 2004, η **Eurojust** συμμετέχει σε σχετικά μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων δωροδοκίας. Μολονότι, το 2010, οι υποθέσεις αυτές αντιπροσώπευαν μόνο το 2% του συνολικού φόρτου εργασίας της, η αύξηση του αριθμού των κρατών μελών που συμμετέχουν καταδεικνύει την αυξανόμενη ανάγκη δικαστικής συνεργασίας σε υποθέσεις δωροδοκίας με διασυνοριακή διάσταση. Η Επιτροπή ενθαρρύνει την **Eurojust να ενισχύσει τις προσπάθειές της για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών** μεταξύ των αρχών των κρατών μελών όσον αφορά υποθέσεις δωροδοκίας με διασυνοριακές επιπτώσεις.

Τέλος, από το 2008, το **δίκτυο σημείων επαφής της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας (EACN)**⁴² συγκεντρώνει τις αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, καθώς και την Επιτροπή, την OLAF, την Ευρωπόλ και την Eurojust. Τη διαχείριση του δικτύου EACN έχει αναλάβει ένα δίκτυο ευρωπαίων εταίρων για την καταπολέμηση της δωροδοκίας (EPAC) υπό την αιγίδα της Αυστρίας. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με το EACN για την επίτευξη πιο συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, για τη μεγαλύτερη επικέντρωση σε επιχειρησιακά θέματα που ενδιαφέρουν τους ερευνητές της δωροδοκίας, και για τον σαφέστερο διαχωρισμό των αντίστοιχων ρόλων του EPAC και του EACN. Η Επιτροπή εξετάζει την υποβολή πρότασης σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης του Συμβουλίου για την θέσπιση του EACN.

4.1.2. Χρηματοοικονομικές έρευνες και ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων

Τέσσερις εκθέσεις εφαρμογής τις οποίες εξέδωσε η Επιτροπή⁴³, επισήμαναν καθυστερήσεις στις προσπάθειες που καταβάλλουν πολλά κράτη μέλη για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος. **Το 2011, η Επιτροπή θα προτείνει αναθεώρηση του νομικού πλαισίου της ΕΕ σχετικά με την κατάσχεση και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων**, έτσι ώστε τα δικαστήρια των κρατών μελών να μπορούν να προβαίνουν αποτελεσματικά στην κατάσχεση προϊόντων εγκλήματος και περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης και στην ανάκτηση του συνόλου των αντίστοιχων αξιών, καθώς και στο πλαίσιο υποθέσεων δωροδοκίας.

Η τρίτη οδηγία για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες⁴⁴ κατατάσσει τη δωροδοκία μεταξύ των βασικών αδικημάτων για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν από την ομάδα εργασίας του ΟΟΣΑ σχετικά με τη δωροδοκία, ελάχιστες διακρατικές υποθέσεις δωροδοκίας διαπιστώνονται από τα εθνικά συστήματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η Επιτροπή υπογραμμίζει την ανάγκη περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των

⁴² Απόφαση 2008/852/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 301 της 12.11.2008, σ.38).

⁴³ Έκθεση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο βάσει του άρθρου 8 της απόφασης 2007/845/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με τη συνεργασία των υπηρεσιών ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων στα κράτη μέλη προς ανίχνευση και εντοπισμό προϊόντων εγκλήματος ή άλλων συναφών περιουσιακών στοιχείων (COM(2011) 176 τελικό). Έκθεση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο βάσει του άρθρου 22 της απόφασης-πλαισίου 2006/783/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στις αποφάσεις δήμευσης (COM(2010) 428). Έκθεση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 6 της απόφασης-πλαισίου 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος (COM(2007) 805 τελικό). Έκθεση της Επιτροπής βάσει του άρθρου 14 της απόφασης-πλαισίου 2003/577/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, σχετικά με την εκτέλεση των αποφάσεων δέσμευσης περιουσιακών ή αποδεικτικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2008) 885 τελικό).

⁴⁴ Οδηγία 2005/60/ΕΚ (ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 15).

μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών⁴⁵, των οργανισμών που είναι ειδικευμένοι στην καταπολέμηση της δωροδοκίας και των οργάνων επιβολής του νόμου στα κράτη μέλη. **Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι χρηματοοικονομικές έρευνες διενεργούνται με αποτελεσματικότητα και συνοχή όσον αφορά τις υποθέσεις δωροδοκίας και ότι εξετάζεται πάντα κάθε δυνητική σχέση με το οργανωμένο έγκλημα και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Το 2012, η Επιτροπή θα εγκρίνει στρατηγική για τη βελτίωση της ποιότητας των χρηματοοικονομικών ερευνών στα κράτη μέλη και για την ανάπτυξη χρηματοοικονομικών πληροφοριών που θα μπορούν να κατανέμονται μεταξύ των αρχών των κρατών μελών, μεταξύ των κρατών μελών και των οργανισμών της ΕΕ, καθώς και σε διεθνές επίπεδο.**

4.1.3. Προστασία των πληροφοριοδοτών

Η πραγματική προστασία των πληροφοριοδοτών από αντίποινα αποτελεί βασική πτυχή των πολιτικών καταπολέμησης της δωροδοκίας. Όμως, το σχετικό νομικό πλαίσιο στην ΕΕ είναι άνισο και περιπλέκει τον χειρισμό υποθέσεων διασυνοριακής διάστασης. **Η Επιτροπή θα προβεί στην αξιολόγηση της προστασίας των προσώπων που καταγγέλλουν οικονομικά εγκλήματα, η οποία θα καλύψει επίσης και την προστασία των πληροφοριοδοτών**, καθώς και θέματα σχετικά με την προστασία δεδομένων με στόχο την προετοιμασία μελλοντικών δράσεων στο επίπεδο της ΕΕ.

4.1.4. Κατάρτιση των υπαλλήλων επιβολής του νόμου

Η Επιτροπή θα στηρίζει την ανάπτυξη στοχοθετημένων **προγραμμάτων κατάρτισης** σχετικά με τη δωροδοκία για τους οργανισμούς επιβολής του νόμου μέσω της **ευρωπαϊκής αστυνομικής ακαδημίας (CEPOL)**. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να καλύπτουν ειδικές πτυχές του χειρισμού υποθέσεων δωροδοκίας με διασυνοριακές επιπτώσεις, για παράδειγμα, τη συγκέντρωση και την ανταλλαγή αποδεικτικών στοιχείων, τη σχέση τους με τις χρηματοοικονομικές έρευνες, καθώς και με έρευνες σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα.

4.2. Δημόσιες συμβάσεις

Οι δημόσιες δαπάνες που προορίζονται για έργα, εμπορεύματα και υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 19% του ΑΕΠ της ΕΕ (2009). Περίπου το 1/5 αυτών των δαπανών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις (δηλαδή, περίπου 420 δισεκατ. ευρώ ή 3,6% του ΑΕΠ της ΕΕ).

Το ισχύον νομικό πλαίσιο της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις⁴⁶ δεν περιέχει ειδικές διατάξεις για την πρόληψη και την κύρωση της σύγκρουσης συμφερόντων, και περιέχει μόνο

⁴⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η «μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών (ΜΧΠ) θα θεσπιστεί ως κεντρική εθνική μονάδα. Είναι υπεύθυνη να παραλαμβάνει και, στον βαθμό που επιτρέπεται, να ζητά, να αναλύει και να διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές τις γνωστοποιήσεις πληροφοριών οι οποίες αφορούν ενδεχόμενη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή ενδεχόμενη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή οι οποίες επιβάλλονται από εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Διαθέτει επαρκείς πόρους προκειμένου να είναι σε θέση να φέρει εις πέρας τα καθήκοντά της».

⁴⁶ Οδηγία 2004/18/ΕΚ περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114) και οδηγία 2004/17/ΕΚ περί συντονισμού

ελάχιστους ειδικούς κανόνες σχετικά με την επιβολή κυρώσεων για την ευνοιοκρατία και τη δωροδοκία.

Το Ιανουάριο 2011, η **Επιτροπή δρομολόγησε διαβούλευση⁴⁷ για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις**. Σε αυτή, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον πρέπει να θεσπιστούν, στο επίπεδο της ΕΕ, κοινός ορισμός της σύγκρουσης συμφερόντων και ενδεχόμενες εγγυήσεις έναντι των καταστάσεων αυτών, συγκεκριμένα με τη δημοσίευση των συμβάσεων που έχουν συναφθεί για τη βελτίωση της διαφάνειας, την επέκταση λόγων αποκλεισμού και τα μέτρα «αυτοκάθαρσης». **Κατά την προετοιμασία επικαιροποιημένης νομοθεσίας της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, η Επιτροπή θα εξετάσει τα θέματα αυτά με προσοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης την πρόταση νομοθεσίας για τις εκχωρήσεις με σκοπό τη δημιουργία καλύτερων προϋποθέσεων για δίκαιες και ανταγωνιστικές συνθήκες ανάθεσης των συμβάσεων αυτών και, επομένως, τη μείωση των κινδύνων δωροδοκίας.**

4.3. Πολιτική συνοχής για τη στήριξη της ανάπτυξης διοικητικής ικανότητας

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ στηρίζει την ενίσχυση της θεσμικής ανάπτυξης των κρατών μελών, έτσι ώστε οι δημόσιες και οι διοικητικές υπηρεσίες τους να καταστούν πιο αποτελεσματικές. Η διοικητική ικανότητα και η χρηστή διακυβέρνηση περιλαμβάνονται μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων στις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές 2007-2013 για τη συνοχή. Στο πλαίσιο αυτών των κατευθυντήριων γραμμών χορηγήθηκαν συνολικά 3,5 δισεκατ. ευρώ για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, εκ των οποίων 2 δισεκατ. ευρώ προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Ο κανονισμός σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για την περίοδο 2007-2013 δημιούργησε συγκεκριμένη προτεραιότητα για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και κράτη μέλη. Η στήριξη αυτή της διοικητικής ικανότητας θα έχει θετικό αντίκτυπο για την πρόληψη της δωροδοκίας, με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των δημόσιων και διοικητικών υπηρεσιών. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν προσθέσει στα προγράμματα λειτουργίας τους μέτρα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας. **Η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει να στηρίζει την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας προς όφελος όλων των κρατών μελών και περιφερειών⁴⁸.**

4.4. Λογιστικά πρότυπα και υποχρεωτικός λογιστικός έλεγχος των εταιρειών της ΕΕ

Η χρησιμοποίηση των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών που αναφέρονται στα χρηματιστήρια της ΕΕ έγινε υποχρεωτική από το 2005⁴⁹. Οι διαδικασίες υποχρεωτικού λογιστικού ελέγχου εναρμονίστηκαν⁵⁰, με την εισαγωγή υποχρέωσης σχετικά με την εξωτερική διασφάλιση της

των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1).

⁴⁷ Πράσινη Βίβλος σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ. Προς την αποτελεσματικότερη ευρωπαϊκή αγορά δημοσίων συμβάσεων, COM(2011) 15 τελικό.

⁴⁸ Συμπεράσματα της πέμπτης έκθεσης για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή: το μέλλον της πολιτικής συνοχής, COM (2010) 642 τελικό.

⁴⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2002 (ΕΕ L 243 της 11.9.2002, σ. 1).

⁵⁰ Οδηγία 2006/43/ΕΚ για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87).

ποιότητας, διατάξεων για τη δημόσια εποπτεία, τις υποχρεώσεις και την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών, καθώς και για την εφαρμογή των διεθνών προτύπων. Τα μέτρα αυτά βελτίωσαν την αξιοπιστία, την ποιότητα και τη διαφάνεια των οικονομικών καταστάσεων και μείωσαν τους κινδύνους δωροδοκίας.

Το 2010, η Επιτροπή πραγματοποίησε δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με τα διδάγματα πολιτικής ελέγχου που αντλήθηκαν από την οικονομική κρίση⁵¹. Τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων αυτών θα βοηθήσουν την Επιτροπή να αποφασίσει σχετικά με τα **μελλοντικά μέτρα για την εξασφάλιση ενοποιημένων ελέγχων και συστημάτων ελέγχου στο πλαίσιο των εταιρειών της ΕΕ για τη μείωση του κινδύνου δωροδοκίας**. Τα μέτρα αυτά μπορεί να καλύπτουν τα εξής: διευκρινίσεις σχετικά με τον ρόλο των ελεγκτών, διακυβέρνηση και ανεξαρτησία των ελεγκτικών γραφείων, εποπτεία των ελεγκτών, δημιουργία ενιαίας αγοράς για την παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών και απλούστευση των κανόνων για τις ΜΜΕ.

4.5. Πρόληψη και καταπολέμηση της πολιτικής δωροδοκίας

Όπως τα πολιτικά σκάνδαλα κατέδειξαν επανειλημμένα, μερικές φορές αναπτύσσονται περίπλοκες σχέσεις μεταξύ πολιτικών παραγόντων, ιδιωτικών επιχειρήσεων, μέσων ενημέρωσης, εμπορικών ενώσεων και ιδρυμάτων⁵². Οι σχέσεις αυτές, οι οποίες διέπονται από αμοιβαία οφέλη και επηρεάζουν πολιτικές και οικονομικές αποφάσεις, θέτουν τους δημοκρατικούς θεσμούς και διαδικασίες σε κίνδυνο και δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο τη διαπίστωση πρακτικών δωροδοκίας. Με βάση την ώθηση που έδωσε η διαδικασία επιτήρησης της GRECO, σημειώθηκε κάποια πρόοδος στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο για τη χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων σε διάφορα κράτη μέλη. Δυστυχώς, η εφαρμογή των κανόνων διαφάνειας και εποπτείας εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική σε ορισμένα κράτη μέλη. **Η Επιτροπή ζητεί από τα κράτη μέλη, τα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να διασφαλίσουν περισσότερη διαφάνεια και να καταστήσουν δυνατή την αποτελεσματική εποπτεία της χρηματοδότησης πολιτικών κομμάτων και άλλων ομάδων συμφερόντων**. Η Επιτροπή είναι επίσης αποφασισμένη να τηρήσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε για την υπεράσπιση των γενικών συμφερόντων της Ένωσης, με βάση τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις συνθήκες, τον οικείο κώδικα δεοντολογίας και άλλους σχετικούς κανόνες.

Ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης είναι αποφασιστικός για τη βελτίωση της διαφάνειας και της λογοδοσίας πολιτικών προσωπικοτήτων και συχνά αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για την καταπολέμηση της πολιτικής δωροδοκίας. **Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος νομικού πλαισίου και η ανεξαρτησία και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, καθώς και η χρηματοδότησή τους**. Η Επιτροπή, μέσω των υφιστάμενων προγραμμάτων, θα στηρίξει την κατάρτιση των αρμοδίων παραγόντων στα μέσα ενημέρωσης για την ενίσχυση των γνώσεών τους σε ειδικούς τομείς με στόχο τη διαπίστωση περιπτώσεων δωροδοκίας (π.χ. νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων, τραπεζικό σύστημα, χρηματιστήρια, κ.λπ.). Η Επιτροπή στηρίζει επίσης και με άλλους

⁵¹ Πράσινη Βίβλος – Πολιτική ελέγχου: Διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση, COM(2010) 561 τελικό.

⁵² Τα τελευταία χρόνια, διατυπώθηκαν επανειλημμένως ισχυρισμοί για τις σχέσεις μεταξύ πολιτικών προσώπων και σημαντικών επιχειρήσεων ή τηλεοπτικών φορέων, κυρίως όσον αφορά τη χρηματοδότηση εκλογικών εκστρατειών.

τρόπους τις ενέργειες για τον περιορισμό της πολιτικής δωροδοκίας, συγκεκριμένα με τη χρηματοδότηση πρωτοβουλιών προερχόμενων από την κοινωνία των πολιτών⁵³.

4.6. Βελτίωση των στατιστικών

Επί του παρόντος η ΕΕ δεν διαθέτει ενιαίο στατιστικό σύστημα για τον υπολογισμό της φύσης και της έκτασης της δωροδοκίας ή της αποτελεσματικότητας των μέτρων για την καταπολέμησή της. Ως συνέχεια του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την ανάπτυξη σφαιρικής και συνεκτικής στρατηγικής της ΕΕ για την κατάρτιση των στατιστικών σχετικά με την εγκληματικότητα και την ποινική δικαιοσύνη⁵⁴, ένα νέο σχέδιο δράσης βρίσκεται στο στάδιο της επεξεργασίας (2011-2015). **Η Επιτροπή θα συστήσει υποομάδα εμπειρογνομόνων για τις στατιστικές**, ως ένα πρώτο βήμα για τη θέσπιση ενιαίου συστήματος στατιστικών στην ΕΕ για τη δωροδοκία.

4.7. Ακεραιότητα στον τομέα του αθλητισμού

Η δωροδοκία στον αθλητισμό είναι ένα πρόβλημα με διασυνοριακές διαστάσεις που γίνεται ολοένα και πιο ορατό, κυρίως σε σχέση με την έλλειψη διαφάνειας των μεταγραφών και τους στημένους αγώνες. Η Επιτροπή θα εξετάσει πιθανές λύσεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση στημένων αγώνων⁵⁵, κατ'αρχάς με την εκπόνηση μελέτης για τους τρόπους με τους οποίους οι εθνικές νομοθεσίες καλύπτουν θέματα δωροδοκίας στον τομέα του αθλητισμού. Στη συνέχεια θα μπορέσουν να εξεταστούν ορισμένες συγκεκριμένες δράσεις πολιτικής στον τομέα αυτόν, όπως η θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό των αξιόποινων πράξεων.

4.8. Προστασία των δημόσιων πόρων της ΕΕ έναντι της δωροδοκίας

Εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία, κατηγορίες δωροδοκίας οδήγησαν στην πλήρη παραίτηση της Επιτροπής και στη σύσταση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Ένα από τα βασικά καθήκοντα της OLAF είναι να διενεργεί διοικητικές έρευνες με σκοπό την καταπολέμηση της απάτης, της δωροδοκίας και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που πλήττουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ⁵⁶.

Το 2011, θα ληφθούν διάφορες πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της καταπολέμησης της απάτης και της δωροδοκίας που πλήττουν τα δημόσια οικονομικά της ΕΕ. Η **ανακοίνωση για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ βάσει του ποινικού δίκαιου και των διοικητικών ερευνών**⁵⁷ ορίζει τον τρόπο με τον οποίον η Επιτροπή προτίθεται να διαφυλάξει τα χρήματα των φορολογουμένων στο επίπεδο της ΕΕ από παράνομες δραστηριότητες καθώς και από απειλές που συνδέονται με τη δωροδοκία στους εσωτερικούς και τους εξωτερικούς οργανισμούς της ΕΕ. Η ανακοίνωση υπογραμμίζει διάφορες δυνατότητες για τη βελτίωση του πλαισίου του ποινικού δικαίου, των δικονομικών εργαλείων

⁵³ Η στήριξη αυτή εξασφαλίζεται μέσω του ειδικού προγράμματος «Πρόληψη και καταπολέμηση της εγκληματικότητας».

⁵⁴ COM(2006) 437 τελικό.

⁵⁵ COM(2011) 12 τελικό

⁵⁶ Η OLAF υποβάλλει ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητές της, βλ. http://ec.europa.eu/anti_fraud/reports/olaf_en.html.

⁵⁷ Ανακοίνωση για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μέσα του ποινικού δικαίου και με διοικητικές έρευνες: Μια ολοκληρωμένη πολιτική για τη διασφάλιση των χρημάτων των φορολογουμένων, COM(2011) 293 τελικό.

για ανακριτές και εισαγγελείς, καθώς και ενδεχόμενες θεσμικές εξελίξεις, όπως η δημιουργία Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Η Επιτροπή σκοπεύει επίσης να θεσπίσει νέα στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης με την ενίσχυση των οικονομικών πολιτικών της Ένωσης με σκοπό τη βελτίωση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Η στρατηγική αυτή θα επισημάνει προτεραιότητες και ειδικούς τομείς δραστηριότητας με σκοπό να ενισχυθεί το τρέχον πλαίσιο κατά της απάτης της Επιτροπής, με επικέντρωση στην πρόληψη.

Με την ολοκλήρωση αυτών των πρωτοβουλιών, η πρόταση της Επιτροπής για την **τροποποίηση του νομικού πλαισίου της OLAF**⁵⁸ αποσκοπεί στην βελτίωση της αποτελεσματικότητας και στην επιτάχυνση των ερευνών της OLAF, στην ενίσχυση των διαδικαστικών εγγυήσεων, καθώς και στη βελτίωση της συνεργασίας της OLAF με τα κράτη μέλη και τη βελτίωση της διακυβέρνησής της.

5. ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

5.1. Υποψήφιος, δυνητικά υποψήφιος και γειτονικές χώρες

Η διαδικασία της διεύρυνσης της ΕΕ έχει αποτελέσει στοιχείο-κλειδί για τις βασικές μεταρρυθμίσεις σχετικά με την καταπολέμηση της δωροδοκίας στις υποψήφιες και τις δυνητικά υποψήφιες χώρες. Οι πιο πρόσφατες προσχωρήσεις είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην βαρύτητα των πολιτικών καταπολέμησης της δωροδοκίας στο πλαίσιο της ΕΕ. Έδειξαν επίσης ότι, την εποχή της προσχώρησης, ήταν ακόμη δύσκολο να καταδειχθούν η **εφαρμογή και ο αμετάκλητος χαρακτήρας των μεταρρυθμίσεων για την καταπολέμηση της δωροδοκίας**. Επιπλέον, μετά την προσχώρηση, οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της δωροδοκίας έπρεπε να συνεχίσουν να αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης.

Το 2005, τα πλαίσια διαπραγματεύσεων για την Κροατία και την Τουρκία εισήγαγαν ένα ειδικό κεφάλαιο⁵⁹ που καλύπτει ορισμένα θέματα κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένων της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της δωροδοκίας. Η ανανεωμένη συναίνεση σχετικά με τη διεύρυνση⁶⁰, ενίσχυσε ακόμη περισσότερο τη σημασία που αποδίδεται στο κράτος δικαίου.

Έχοντας συνειδητοποιήσει ότι, χωρίς ισχυρή πολιτική βούληση, οι επενδύσεις πόρων της ΕΕ μόνο για θέματα θεσμικής ανάπτυξης δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την επιτυχία των πολιτικών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας, η Επιτροπή ενίσχυσε, το 2010, τον **διάλόγο της σχετικά με το κράτος δικαίου** με τις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες. Η ενίσχυση του διαλόγου στηρίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη διαδικασία απελευθέρωσης των θεωρήσεων. Οι χάρτες πορείας που περιέχουν κριτήρια αναφοράς με τα οποία οι χώρες έπρεπε να συμμορφωθούν για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων, αποδείχθηκαν αποτελεσματικό εργαλείο για να δοθούν κίνητρα και προτεραιότητα στη μεταρρύθμιση. Στόχος του διαλόγου σχετικά με το κράτος δικαίου είναι να ενισχύσει αυτά τα κριτήρια αναφοράς στα πρώιμα στάδια της προενταξιακής διαδικασίας. Οι γνώμες που διατύπωσε η Επιτροπή για τις αιτήσεις προσχώρησης στην ΕΕ της Αλβανίας και του Μαυροβουνίου προβλέπουν συστάσεις που θα πρέπει να τηρηθούν πριν

⁵⁸ COM (2011) 135 τελικό.

⁵⁹ Κεφάλαιο 23.

⁶⁰ Η ανανεωμένη συναίνεση σχετικά με τη διεύρυνση θεωρήθηκε στις 14 και 15 Δεκεμβρίου 2006.

από την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Ο διάλογος θα συνοδευτεί από **ετήσιες αποστολές εμπειρογνομώνων**, πραγματοποιούμενες με τη συμμετοχή εμπειρογνομώνων από τα κράτη μέλη της ΕΕ, η οποία με αυτόν τον τρόπο θα συνδεθεί ακόμη πιο στενά με αυτή τη διαδικασία.

Με βάση τα εργαλεία αυτά, η Επιτροπή θα συνεχίσει να δίνει **μεγάλη προτεραιότητα στις πολιτικές επιτήρησης της καταπολέμησης της δωροδοκίας και θα ενισχύσει τη διεξοδική έρευνα από τα αρχικά στάδια των προετοιμασιών προσχώρησης με σκοπό την εξασφάλιση εγγυήσεων για τη βιωσιμότητα των μεταρρυθμίσεων**. Η Επιτροπή θα προωθήσει επίσης στενό συντονισμό με τους διεθνείς χορηγούς για να αποφευχθεί η επικάλυψη και να διοχετευθούν καλύτερα οι πόροι που έχουν επενδυθεί.

Στο πλαίσιο της **ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας**, η Ύπατη Εκπρόσωπος και η Επιτροπή θα προωθήσουν την ενίσχυση της ικανότητας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στις γειτονικές χώρες ως βασικό στοιχείο της παρεχόμενης στήριξης⁶¹. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό δεδομένων των πρόσφατων γεγονότων στη Βόρεια Αφρική, όπου εξεγέρσεις κατά των καθεστώτων προκλήθηκαν επίσης από τη βούληση να εξαλειφθεί η νοοτροπία δωροδοκίας στις χώρες τους.

5.2. Πολιτικές συνεργασίας και ανάπτυξης

Η στήριξη για την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης και του εκδημοκρατισμού που χορηγήθηκε από την ΕΕ ως μέρος της πολιτικής συνεργασίας και ανάπτυξης καλύπτει επίσης πολιτικές για την καταπολέμηση της δωροδοκίας⁶². Η Επιτροπή ακολουθεί στο πλαίσιο αυτό μια **προσέγγιση με βάση την εταιρική σχέση, αναπτύσσοντας** τον διάλογο με τις χώρες εταίρους και την κοινωνία των πολιτών, τα κράτη μέλη της ΕΕ και άλλους χορηγούς. Η Επιτροπή, ενώ αναγνωρίζει ότι χωρίς πολιτική βούληση εντός της χώρας, η εξωτερική στήριξη δεν μπορεί να επιφέρει αποτελέσματα, θεωρεί ότι οι προσεγγίσεις παροχής κινήτρων μπορεί να αποδειχθούν ωφέλιμες⁶³. Η Επιτροπή έχει την πρόθεση να ενισχύσει τον διάλογο με τις χώρες εταίρους για θέματα καταπολέμησης της απάτης και της δωροδοκίας και στηρίζει την ενίσχυση των ικανοτήτων με σκοπό τη θέσπιση εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση της δωροδοκίας σε όλες τις μορφές της. Κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και της διαδικασίας εφαρμογής, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις στρατηγικές αυτές, καθώς και στην αποτελεσματική εφαρμογή τους.

Σύμφωνα με τον στόχο αυτό, η Επιτροπή θα αυξήσει τη **χρησιμοποίηση της αρχής της από όρους εξάρτησης** στον τομέα της ανάπτυξης για να ενθαρρύνει τη συμμόρφωση με τα ελάχιστα διεθνή πρότυπα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας που ορίζονται στην UNCAC, καθώς και σε άλλες διεθνείς και περιφερειακές συμβάσεις στις οποίες οι χώρες αυτές είναι μέλη. Κατά την ίδια λογική, η Επιτροπή θα **χρησιμοποιήσει πιο συστηματικά τις διατάξεις που καλύπτουν θέματα για την καταπολέμηση της δωροδοκίας τα οποία**

⁶¹ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών - Νέα απάντηση στις αλλαγές που συντελούνται στις γειτονικές της χώρες, (COM (2011) 303).

⁶² Ανακοίνωση για τη διακυβέρνηση και την ανάπτυξη, COM(2003) 615 τελικό, και ανακοίνωση με τίτλο: «Η διακυβέρνηση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινής Αντίληψης για την αναπτυξιακή πολιτική: προς μια εναρμονισμένη προσέγγιση στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (COM (2006) 421 τελικό.

⁶³ Π.χ. η **πρωτοβουλία διακυβέρνησης** για τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού η οποία έλαβα τη μορφή «δότης κινήτρου» ύψους 2,7 δισεκατ. ευρώ για την ενθάρρυνση της πολιτικής βούλησης για μεταρρύθμιση.

υφίστανται ήδη στις νομικές βάσεις για συνεργασία με τις χώρες εταίρους, πραγματοποιώντας ειδικές διαβουλεύσεις ως απάντηση σε σοβαρές υποθέσεις δωροδοκίας, και επιβάλλοντας κυρώσεις εάν δεν υφίστανται κατάλληλα μέτρα.

Τέλος, η Επιτροπή έχει θεσπίσει, και θα συνεχίσει να στηρίζει, διεθνή πλαίσια με στόχο τη θέσπιση διάφανων συστημάτων για την εξόρυξη φυσικών πόρων και πρώτων υλών και για το και το εμπόριό τους, όπως η επιβολή της δασικής νομοθεσίας, η διακυβέρνηση και το εμπόριο⁶⁴ και η πρωτοβουλία για τη διαφάνεια των εξορυκτικών βιομηχανιών.

5.3. Εμπορική πολιτική

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ συνεισφέρει στην ενθάρρυνση τρίτων χωρών να σέβονται, μεταξύ άλλων, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη χρηστή διακυβέρνηση μέσω διμερών εμπορικών σχέσεων και εργαλείων, όπως το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων. Η Επιτροπή πρότείνει πρόσφατα την αναμόρφωση του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων⁶⁵, με σκοπό την ενίσχυση των κινήτρων για την τήρηση των προτύπων χρηστής διακυβέρνησης μέσω της προσχώρησης σε βασικές διεθνείς συμβάσεις, όπως η UNCAC, και της εφαρμογής τους.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί την συμπερίληψη ειδικών διατάξεων στις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών για τη διαφάνεια των δημοσίων συμβάσεων και, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, την επέκταση σε άλλα μέρη του ΠΟΕ της συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις η οποία περιέχει διατάξεις για τη βελτίωση της διαφάνειας των δημοσίων συμβάσεων και περιορίζει τον κίνδυνο δωροδοκίας.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η δωροδοκία εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό λόγο ανησυχίας στην ΕΕ, όπως και σε παγκόσμιο επίπεδο. Μολονότι η φύση και η έκτασή της ποικίλλει, η δωροδοκία υφίσταται σε όλα τα κράτη μέλη και προκαλεί σοβαρές ζημιές σε οικονομικό, κοινωνικό και δημοκρατικό επίπεδο.

Διεθνή μέσα και νομοθεσία της ΕΕ κατά της δωροδοκίας, υπάρχουν ήδη, αλλά η εφαρμογή τους παραμένει ανεπαρκής. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι όλα τα σχετικά νομικά μέσα έχουν μεταφερθεί εξ ολοκλήρου στη νομοθεσία τους και, κυρίως, ότι **τηρούνται και εφαρμόζονται αποτελεσματικά μέσω της διαπίστωσης και δίωξης αδικημάτων δωροδοκίας, με βάση τις διατάξεις του ποινικού δικαίου και το συστηματικό αρχείο αποτρεπτικών κυρώσεων και ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων.**

Για την επιτυχία αυτού του εγχειρήματος, απαιτείται πιο αποφασιστική πολιτική δέσμευση όλων των αρμόδιων για τη λήψη αποφάσεων στην ΕΕ. Οι υφιστάμενοι διεθνείς μηχανισμοί επιτήρησης και αξιολόγησης δεν έχουν δημιουργήσει, μέχρι τώρα, την απαιτούμενη δυναμική. **Συνεπώς, απαιτείται η ανάληψη δράσης στο επίπεδο της ΕΕ για να ενισχυθεί η πολιτική βούληση, σε όλα τα κράτη μέλη, για την ενεργητική αντιμετώπιση της δωροδοκίας.**

⁶⁴ Ανακοίνωση με τίτλο: Η επιβολή της δασικής νομοθεσίας, η διακυβέρνηση και το εμπόριο - Πρόταση για σχέδιο δράσης της ΕΕ, COM(2003) 251 τελικό.

⁶⁵ COM (2011) 241 τελικό.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα εκπονήσει την **έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας** με στόχο την περιοδική αξιολόγηση των προσπαθειών των κρατών μελών, από το 2013. Παράλληλα, η ΕΕ θα πρέπει να διαπραγματευτεί τη συμμετοχή της στην ομάδα κρατών κατά της δωροδοκίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO).

Η ΕΕ θα πρέπει επίσης, στο πλαίσιο σφαιρικής προσέγγισης, να συνεχίσει να **αντιμετωπίζει τη δωροδοκία με όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ – σε εσωτερικό και εξωτερικό επίπεδο**. Η δωροδοκία θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη στους ακόλουθους τομείς: δικαστική και αστυνομική συνεργασία, επικαιροποιημένοι κανόνες για τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν προϊόντα εγκλήματος, αναθεωρημένη νομοθεσία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, βελτίωση των στατιστικών της ΕΕ για τα εγκλήματα, βελτίωση της πολιτικής για την καταπολέμηση της απάτης με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, διαδικασία διεύρυνσης της ΕΕ και μεγαλύτερη χρησιμοποίηση της αρχής της από όρους εξάρτησης στις πολιτικές συνεργασίας και ανάπτυξης της ΕΕ. Παράλληλα, και με τη στήριξη της Επιτροπής, θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω ο **διάλογος μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα** στο επίπεδο της ΕΕ σχετικά με τους τρόπους πρόληψης της δωροδοκίας στον επιχειρησιακό τομέα.

Δεν είναι ρεαλιστικό να ισχυριστούμε ότι οι πρωτοβουλίες αυτές θα μπορέσουν να εξαλείψουν τελείως τη δωροδοκία, εντός ή εκτός της ΕΕ, αλλά όλες μαζί, θα συμβάλουν στον περιορισμό αυτού του προβλήματος προς όφελος όλων.